

Complex Vogelenzang (De Geestgronden)

Beukenhorst / Lokhorst

Straat	: Rijksstraatweg
Huisnummer	: 113
Postcode	: 2121 AD
Kadastrale aanduiding	: A 4758
Naam objecten	: Beukenhorst en Lokhorst
Bouwjaar	: 1927- 28
Architect	: A.T. Kraan
Bouwstijl	: Amsterdamse School
Oorspronkelijke functie	: Observatiepaviljoens Vogelenzang
Huidige functie	: Paviljoens De Geestgronden

Inleiding

De paviljoens Beukenhorst (west) en Lokhorst (oost) flankeren de noord-zuidas die gevormd wordt door het administratiegebouw, kerk en watertoren. Ze zijn tegenover elkaar gesitueerd ter weerszijden van de vijver en bezitten een vergelijkbare verschijningsvorm. Ze zijn als observatiepaviljoen door A.T. Kraan in 1927 ontworpen in de stijl van de Amsterdamse School. Beukenhorst was bestemd voor 60 onrustige mannen, Lokhorst voor 60 onrustige vrouwen.

Wijzigingen betreffen de interne structuur en verwijderde horizontale roedenverdelingen uit de ramen.

Beschrijving

De paviljoens hebben een onregelmatig grondplan, zijn deels onderkelderd en opgetrokken uit twee bouwlagen en een kapverdieping onder een mansardekap. Het dak is gedekt met rode, Verbeterde Hollandse pannen. De dakkapellen zijn voorzien van houten vleugelstukken. Op de nok staan drie gemetselde schoorstenen.

De voorgevels hebben risalerende middenpartijen met entrees en terugspringende eindgevels waarin eveneens entrees. De centrale entrees liggen achter een stoep. Boven deze toegangen zit een gekoppelde vensterreeks waarboven een loggia met gemetselde rechthoekige kolommen. Boven deze loggia bevindt zich een gemetseld balkon. De oorspronkelijke bekleding van dit balkon met rode, vierkante terracotta-tegels is bij paviljoen Lokhorst nog aanwezig.

De kopgevels bezitten onderkelderde, één bouwlaag hoge aanbouwen met een schilddak met dezelfde dekking als de hoofdmassa. Hierin bevinden zich entrees achter een stoep. De gevels zijn gemetseld in grauwe baksteen, halfsteens verband. Rollagen zijn als sierbanden in de gevels verwerkt. De centrale entreepartijen zijn met siermetselwerk gedecoreerd. De gevels worden afgesloten door fors uitkragende bakgoten. Boven de entrees van de terugspringende eindgevels zitten sterk horizontaal gelede betonnen luifels. Deze eindgevels zijn aan de bovenzijde, ter plekke van het balkon, bekleed met rode, vierkante tegels in terracotta.

De centrale entreepartijen worden afgesloten door geschilderde betonvlakken met opschrift: “*Beukenhorst*” en “*Lokhorst*”.

De vensters bezitten stalen kozijnen en meerruitsramen.

Motivering voor plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst

De in 1927-28 tot stand gekomen, tegenover elkaar gesitueerde, paviljoens Beukenhorst en Lokhorst hebben bijzondere cultuurhistorische waarde als voormalige observatiepaviljoens voor mannen (Beukenhorst) en vrouwen (Lokhorst) van het complex Vogelenzang. De gebouwen hebben grote cultuurhistorische waarde als onderdeel van het totale ensemble van het complex Vogelenzang.

Beide gebouwen bezitten stedenbouwkundige en situationele waarde als ‘begeleiders’ van de noord-zuidas. Ze vormen, tezamen met de kerk en het administratiegebouw, het ‘paviljoensplein’.

De paviljoens hebben architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een ontwerp in de stijl van de Amsterdamse School. De plasticiteit van de gevels, de forse mansardekappen en de decoratieve materiaaltoepassingen (terracotta) zijn daarin karakteristiek. Beide paviljoens zijn een goed voorbeeld van het tot nu toe relatief onbekende maar gevarieerde oeuvre van de Oegstgeester architect A.T. Kraan.

De paviljoens zijn op vrij gave wijze behouden gebleven.

Beschermenswaardig zijn alle in de bovenstaande beschrijving omschreven onderdelen tenzij aangeduid als niet beschermenswaardig.

Paviljoen Beukenhorst

Paviljoen Lokhorst

Situering van beide paviljoens ten opzichte van de kerk